

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 357/2011-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. decembra 2011 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa o sťažnosti Ľ. Š., T., zastúpeného advokátkou JUDr. A. S., D., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 75/1991, neskôr pod sp. zn. 16 C 1/2011, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ľ. Š. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 75/1991, neskôr pod sp. zn. 16 C 1/2011 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Trnava vo veci vedenej pod sp. zn. 14 C 75/1991, neskôr pod sp. zn. 16 C 1/2011, p r i k a z u j e ďalej konať bez zbytočných prierahov.

3. L. Š. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 7 000 € (slovom sedemtisíc eur), ktoré je Okresný súd Trnava p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Trnava j e p o v i n n ý uhradiť L. Š. trovy konania v sume 261,82 € (slovom dvestošesťdesiatjeden eur a osemdesiatdva centov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. A. S., D., do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 357/2011-17 z 10. augusta 2011 prijal na ďalšie konanie sťažnosť L. Š. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej tvrdil, že postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 75/1991, neskôr pod sp. zn. 16 C 1/2011, bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a právo na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Z prijatej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom konania vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 14 C 75/1991, neskôr pod sp. zn. 16 C 1/2011, v procesnom postavení žalobcu.

Vo svojej sťažnosti podanej ústavnému súdu uviedol: *«Sťažovateľ podal na Okresný súd Trnava (ďalej len „Porušovateľ“) dňa 17.05.1991 návrh na začatie konania - žaloba o náhradu škody na zdraví vo výške 26.800,- Kčs. Spis bol vedený u Porušovateľa pod*

sp. zn. 14C/75/1991, toho času po vrátení veci z Najvyššieho súdu SR, ktorý vyhovel mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora, vedený pod sp. zn. 16C/1/2011...

Do konania boli prizvaní viacerí znalci: MUDr. M. Z. (uznesenie zo dňa 24.07.1991) MUDr. L. K. (uznesenie zo dňa 09.09.1991) MUDr. B. S. (uznesenie zo dňa 04.02.1993) MUDr. M. I. (uznesenie zo dňa 31.05.1993) MUDr. J. Z. (uznesenie zo dňa 10.12.1996)...

V merite veci Porušovateľ rozhodol rozsudkom zo dňa 18.01.1995, ktorým žalobu Sťažovateľa zamietol. Rozsudok Porušovateľa bol uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 22.05.1996 zrušený a vec bola vrátená Porušovateľovi na ďalšie konanie. Spis bol Porušovateľovi z Krajského súdu v Trnave doručený na ďalšie konanie opäť dňa 12.07.1996.

Uznesením zo dňa 21.05.2009 Porušovateľ zastavil konanie, o ktorej skutočnosti sa Sťažovateľ náhodne dozvedel (súdom ustanovený advokát ho o tejto skutočnosti neinformoval) a pred uplynutím zákonnej 1-ročnej lehoty podal generálnemu prokurátorovi podnet na podanie mimoriadneho dovolania. Svoj podnet Sťažovateľ odôvodnil predovšetkým tým, že právoplatným uznesením o zastavení konania bol porušený zákon, nakoľko súdom tvrdená skutočnosť o nemožnosti zistenia pobytu žalobcu nielenže nie je pravdivá, navyše nevyplýva ani zo súdneho spisu, keďže súd vôbec a nijakými prostriedkami nezisťoval pobyt žalobcu prostredníctvom súdu dostupných spôsobov: dopyt na Centrálnu evidenciu pobytu obyvateľov, prostredníctvom Sociálnej poisťovne, prostredníctvom OO PZ a podobne, ale k záveru, že žalobca sa zdržuje na neznámom mieste, súd pravdepodobne usudzoval len z vyjadrenia právnej zástupkyne žalobcu, ktorá na pojednávaní konanom dňa 21.05.2009 uviedla, že jej nie je známe terajšie bydlisko žalobcu. Žalobca sa od roku 1997... trvalo zdržuje na adrese..., T., pri zmene pobytu žalobcu na túto adresu uviedol túto skutočnosť bezodkladne súdu... Žalobca na tejto adrese bez komplikácií preberá poštu a vo svojich podaniach túto ako adresu na doručovanie aj uvádza...

Dotknuté rozhodnutie súdu bezprecedentným a flagrantne nezákonným spôsobom zasiahlo do práv žalobcu a znížilo jeho dôveru vo výkon súdnej moci a vo vymožitelnosť práva o to viac, že konanie z dôvodov nezavinených a ani nezapríčinенých žalobcom trvá už viac ako 19 rokov (!) pričom v posledných rokoch sa súd obmedzil len na výzvy adresované žalobcovi, či trvá na návrhu...

Mimoriadne dovolanie bolo generálnym prokurátorom podané dňa 26.05.2010, o ktorom Najvyšší súd SR dňa 16.12.2010 rozhodol tak, že napadnuté uznesenie Porušovateľa o zastavení konania zrušil a vec vrátil Porušovateľovi na ďalšie konanie. Spis bol Porušovateľovi opäť doručený dňa 21.01.2011...

Sťažnosť Sťažovateľa smeruje proti postupu Porušovateľa v konaní vedenom pôvodne pod sp. zn. 14C/ 75/1991, toho času pod sp. zn. 16C/1/2011, v ktorom konaní podľa názoru Sťažovateľ došlo k neodôvodneným a neprimeraným prietahom, pričom v konaní nebolo rozhodnuté v primeranej lehote a postup Porušovateľa vykazuje zjavnú nespravodlivosť (uznesenie o zastavení konania zo dňa 21.05.2009).

V príčinnej súvislosti s vyššie uvedeným postupom Porušovateľa v konaní vedenom pod sp. zn. 14C/75/1991, toho času pod sp. zn. 16C/1/2011, boli zásadným spôsobom porušené ľudské práva a základné slobody Sťažovateľa, a to najmä tým, že Porušovateľ neprerokoval jeho vec v primeranej lehote bez zbytočných prietahov, spravodlivo a v súlade s platnými právnymi predpismi.

Od roku 1991 Porušovateľ nepreskúmal podanú žalobu, nevykonal potrebné dokazovanie, prípadne nevyhodnotil vykonané dôkazy tak, aby v súlade s platnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku a súvisiacimi hmotnoprávnymi predpismi rozhodol meritórne o nároku Sťažovateľa. Porušovateľ sa v priebehu niekoľkých rokov obmedzil výlučne na nadbytočné výzvy zasielané právnemu zástupcovi Sťažovateľa, bez relevantného dôvodu odročoval vytýčené termíny pojednávania a dňa 21.05.2009 navyše nezákonne konanie zastavil. Pre poriadok sa poznamenáva, že Sťažovateľ od roku 1997 nezmenil adresu svojho trvalého bydliska (o čom Porušovateľ preukázateľne podľa obsahu spisu mal vedomosť) a počas celej doby sa zdržiaval na adrese Porušovateľovi zo súdneho spisu známej.

Účelom základného práva Sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu jeho právnej neistoty, v ktorej sa nachádza ako účastník konania vedeného pred Porušovateľom - ako osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu vo veci priznania náhrady škody, spôsobenej Sťažovateľovi na zdraví. ...

Samotný Sťažovateľ svojím správaním nezadal príčinu vzniknutých prietahov v konaní pred Porušovateľom, keď preukázateľne na každú Porušovateľom zaslanú výzvu bezodkladne reagoval a Porušovateľovi poskytol ním žiadanú súčinnosť a ním požadované

informácie. Ak možné prieťahy v konaní boli sčasti spôsobené konaním/nekonaním advokátov, Sťažovateľovi rozhodnutím súdu ustanoveným, ich konanie/nekonanie, o ktorom Sťažovateľ nemal nijakú vedomosť, nemožno pripísať k zavineniu Sťažovateľa za vzniknuté prieťahy v konaní.

Postup Porušovateľa, vyplývajúci z obsahu súdneho spisu, v priebehu celého konania nasvedčuje tomu, že Porušovateľ nadbytočne opakovane zasielal výzvy obom procesným stranám, aby sa tieto vyjadrili (pričom vyjadrenie je právom a nie povinnosťou účastníka konania), nevyužil možnosť poriadkových opatrení a iných prostriedkov, majúcich k dispozícii k zabezpečeniu plynulosti súdneho konania, naviac bez relevantných dôvodov opakovane odročoval pojednávanie vo veci na neurčito a v priebehu 20 rokov sa opakovane vyskytli aj niekoľko mesiacov trvajúce obdobia nečinnosti Porušovateľa ktorý v spise nevykonal nijaký procesný úkon. Uvedená nečinnosť Porušovateľa nie je ničím odôvodnená, pričom ani úkony, ktoré boli vykonané mimo období nečinnosti, neboli vždy efektívne.

Nemožno pripustiť, aby sa vo veci škody na zdraví opakovane počas niekoľkých mesiacov nevykonal prakticky žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa Sťažovateľ ako navrhovateľ vo veci náhrady škody na zdraví počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (napr. I. ÚS 41/02). Uvedené obdobie nečinnosti Porušovateľa bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prieťahy v konaní, ktoré vo veci náhrady škody na zdraví sú z ústavnoprávneho aspektu neospravedliteľné a netolerovateľné. K týmto zbytočným prieťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci alebo správania Sťažovateľa, ale preukázateľne v dôsledku postupu Porušovateľa. Naviac, nezákonný postup Porušovateľa, ktorý v mesiaci máj 2009 zastavil konanie, do značnej miery prehľbil neistotu Sťažovateľa a porušil jeho ústavne i medzinárodne garantované práva a slobody na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a spravodlivo.»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd na základe uvedeného o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Okresný súd Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14C/75/1991 (toho času pod sp. zn. 16C/1/2011, porušil právo L. Š., bytom: T. na základe čl. 48 ods.2 Ústavy SR, čl. 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 41 ods. 2 a čl. 47 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie č. 2007/C 303/01 na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

2. Ústavný súd SR prikazuje Okresnému súdu Trnava, v konaní vedenom pod sp. zn. 14C/75/1991 (toho času pod sp. zn. 16C/1/2011) konať bez zbytočných prieťahov.

3. L. Š., bytom: T. priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 40.000 € (slovom: Štyridsať Euro), ktoré je mu Okresný súd Trnava povinný vyplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

4. L. Š., bytom: T. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 1.027,24 € (slovom Jedentisícdvadsaťsedem Euro 24 centov), a to za 2 úkony právnej pomoci (príprava a prevzatie veci, spísanie sťažnosti), ktorú je mu Okresný súd Trnava povinný vyplatiť k rukám advokátky, do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu. “

Na výzvu ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrila predsedníčka okresného súdu listom sp. zn. 1 SprV 308/2011 zo 4. októbra 2011, v ktorom uviedla:

„... Skutkovo a právne ide o zložitý spor, nakoľko sa jedná o žalobu o náhradu škody z dopravnej nehody. Vo veci bolo vykonané znalecké dokazovanie niekoľkými znalcami...

Dňa 17. 5. 1991 podal navrhovateľ - sťažovateľ návrh na začatie konania o náhradu škody 26.800,-- Kčs. Vec bola pridelená sudkyňi JUDr. B. M.

Prvé pojednávanie sa konalo dňa 14. 6. 1991 a bolo odročené na 28. 6. 1991 za účelom výsluchu odporcu Ing. M. M. Po výsluchu odporcu bolo pojednávanie odročené na neurčito tým, že bude do konania prizvaný znalec na vyčíslenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Znalec bol ustanovený dňa 24. 7. 1991 a to MUDr. M. Z., ktorý oznámil 27. 8. 1991, že nemôže vykonať znalecké dokazovanie, nakoľko je potrebný k tomu odborník pre očné lekárstvo.

Dňa 9. 9. 1991 bol uznesením ustanovený znalec MUDr. L. K. Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie odporca a odvolací súd uznesením zo dňa 31. 3. 1992 odvolanie odmietol a uznesenie bolo doručené tunajšiemu súdu 5. 5. 1992 a bolo zaslané účastníkom konania. Spis bol 24. 7. 1992 zaslaný znalcovi, ktorý však zomrel v r. 1989 a spis vrátila jeho manželka dňa 9. 11. 1992. Súd musel ustanoviť ďalšieho znalca - uznesením zo dňa 4. 2. 1993, a to MUDr. B. S., ktorá uznesenie o ustanovení odmietla prevziať, nakoľko je

v dôchodku, preto bol ustanovený ďalší znalec MUDr. M. I. uznesením zo dňa 31. 5. 1993. Znalec oznámil, že je do konca júla 1993 služobne vzdialený mimo pracoviska, preto poškodeného pozval na vyšetrenie dňa 2. 8. 1993.

MUDr. M. I. vypracoval znalecký posudok 14. 10. 1993. Po vyhotovení znaleckého posudku bolo pojednávanie dňa 3. 12. 1993, na ktoré sťažovateľ neprevzal predvolanie a bola zisťovaná jeho adresa, a pojednávanie bolo odročené na 23. 2. 1994, kde sťažovateľ žiadal pripustiť zmenu návrhu, ktorá uznesením súdu nebola pripustená a pojednávanie bolo odročené na 20. 4. 1994. Na pojednávaní dňa 20. 4. 1994 bola oboznámená zmena návrhu zo dňa 22. 2. 1994, ktorá nebola uznesením pripustená a pojednávanie bolo odročené za účelom doplnenia znaleckého dokazovania. Znalec MUDr. I. podal doplnok k znaleckému posudku dňa 11. 11. 1994. Na pojednávaní dňa 18. 1. 1995 súd vyhlásil rozsudok, ktorým návrh zamietol.

Proti tomuto rozsudku sťažovateľ podal odvolanie dňa 10. 3. 1995 a odôvodnenie tohto odvolania dňa 3. 4. 1995. Odvolanie bolo zaslané na Krajský súd v Trnave dňa 15. 5. 1995 a Krajský súd v Trnave zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa uznesením z 22. 5. 1996, doručeným na Okresný súd Trnava 12. 7. 1996.

Sudkyňa dňa 11. 9. 1996 vyžiadala od znalca MUDr. I. doplnenie znaleckého posudku, avšak znalec oznámil 2. 10. 1996, že nevykonáva funkciu súdneho znalca, a preto bol 10. 12. 1996 ustanovený nový znalec MUDr. J. Z. Keďže sťažovateľovi nebolo možné doručiť zásielku súdu, opätovne bola zisťovaná jeho adresa, ktorú dňa 4. 2. 1997 oznámil jeho právny zástupca JUDr. Č. MUDr. J. Z. podal znalecký posudok až 4. 2. 1998, nakoľko sa sťažovateľ nedostavoval na vyšetrenia, na ktoré ho znalec predvolával. Po vypracovaní uznesenia o priznaní znalečného bolo vytýčené pojednávanie 21. 5. 1998 na deň 1. 7. 1998, ktoré po výsluchu znalca bolo odročené na neurčito s tým, že účastníci sa pokúsia o mimo súdnu dohodu.

Sudkyňa 24. 9. 1998 vyzvala právneho zástupcu sťažovateľa, aby oznámil, či došlo k mimo súdnej dohode. Dňa 8. 10. 1998 sa písomne vyjadril odporca a toto vyjadrenie bolo zaslané právnenému zástupcovi sťažovateľa 12. 4. 1999 a dňa 6. 7. 1999 bol urgovaný právny zástupca sťažovateľa na vyjadrenie, či došlo k dohode a tiež k písomnému vyjadreniu odporcu. Právny zástupca sťažovateľa odpovedal na výzvu 12. 7. 1999.

Dňa 28. 3. 2000 sudkyňa vytyčila pojednávanie na 23. 6. 2000, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že zástupca navrhovateľa v lehote 20 dní presne vyšpecifikuje všetky nároky a zaujme stanovisko k premlčaniu nárokov vznesenému právnym zástupcom odporcu. Dňa 12. 6. 2001 sudkyňa vyzvala právneho zástupcu sťažovateľa na vyjadrenie k námietke premlčania.

Po odchode vec prejednávajúcej sudkyne na dôchodok bola vec pridelená v zmysle doplnku k Rozvrhu práce na rok 2001 sudkyňi JUDr. M. M., ktorá dňa 22. 8. 2001 opätovne vyzvala právneho zástupcu sťažovateľa, aby sa vyjadril k námietke premlčania nárokov.

Z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti JUDr. M. M. a jej odchodu na materskú dovolenku bola vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudkyňi Mgr. B. M. opatrením z 28. 3. 2002. Sudkyňa 26. 3. 2004 vyzvala sťažovateľa, aby sa vyjadril, či trvá na podanom návrhu, prípadne či nedošlo medzi účastníkmi konania k mimo súdnej dohode. Dňa 7. 4. 2004 sťažovateľ oznámil, že trvá na návrhu, a dňa 16. 4. 2004 sudkyňa opätovne vyzvala právneho zástupcu sťažovateľa, aby sa vyjadril k námietkam odporcu. Právny zástupca sťažovateľa JUDr. F. Č. 23. 4. 2004 oznámil, že sťažovateľa už nezastupuje.

Dňa 15. 3. 2006 bolo vytyčené pojednávanie na deň 21. 4. 2006, na ktoré sa nedostavil odporca, ktorý nemal doručené predvolanie, preto bol vyzvaný právny zástupca odporcu, aby sa vyjadril k veci a tento oznámil 27. 4. 2006, že odporcu nezastupuje a nie je mu známa ani adresa odporcu. Súd zisťoval pobyt odporcu dňa 21. 6. 2006 a po vrátení správ o pobyte odporcu bolo na pojednávanie dňa 13. 9. 2006 predvolanie doručované prostredníctvom polície odporcovi, ktorý sa však na pojednávanie nedostavil a pojednávanie bolo odročené z dôvodu podania žiadosti sťažovateľa o ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Dňa 17. 10. 2006 súd vyzval sťažovateľa na predloženie dokladov, potrebných pre rozhodnutie o oslobodení od súdnych poplatkov a dňa 2. 11. 2006 mu bola ustanovená uznesením súdu advokátka JUDr. A. V. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 28. 11. 2006.

Dňa 3. 1. 2007 sudkyňa vytyčila pojednávanie na 21. 2. 2007 a JUDr. V. dňa 19. 2. 2007 oznámila, že odporca je jej spolužiakom, s ktorým je v priateľskom vzťahu a žiadala o zrušenie ustanovenia za advokáta. Pojednávanie dňa 21. 2. 2007 bolo odročené na neurčito, keďže sa sťažovateľ na pojednávanie nedostavil a odporca žiadal odročenie z dôvodu možnej mimo súdnej dohody.

Ďalšie pojednávanie bolo 16. 5. 2007, kde sa sťažovateľ opätovne nedostavil, a pojednávanie bolo za účasti právnej zástupkyne sťažovateľa odročené na neurčito s tým, že v lehote 1 mesiaca oznámi, či došlo k dohode. Právna zástupkyňa sťažovateľa bola vyzývaná dňa 10. 7. 2007, aby oznámila, či došlo k dohode, na výzvu nereagovala, a ďalšie pojednávanie bolo vytýčené na 24. 10. 2007, na ktoré sa opätovne sťažovateľ nedostavil, ani odporca, a pojednávanie bolo odročené na 12. 12. 2007. Na pojednávaní dňa 12. 12. 2007 sa sťažovateľ nedostavil a jeho zástupkyňa sa ospravedlnila z dôvodu práceneschopnosti, odporca nemal doručenie predvolania vykázané, preto bolo pojednávanie odročené na neurčito s tým, že sa zisťoval pobyt odporcu.

Vzhľadom na odchod sudkyne Mgr. B. M. z Okresného súdu Trnava bola vec pridelená opatrením z 31. 1. 2008 JUDr. B. B., ktorý vytýčil pojednávanie 8. 2. 2008 na deň 10. 3. 2008. Pojednávanie dňa 10. 3. 2008 bolo zrušené z dôvodu odchodu sudcu JUDr. B. B. z Okresného súdu Trnava a vec bola pridelená na základe Dodatku k Rozvrhu práce dňa 25. 3. 2008 JUDr. J. H., ktorá dňa 14. 4. 2008 vytýčila pojednávanie na 27. 5. 2008, na ktoré sa osobne dostavil sťažovateľ a jeho právna zástupkyňa žiadala o odročenie pojednávania z dôvodu, že sa cíti byť zaujatá a za účelom prípadnej mimo súdnej dohody. Pojednávanie bolo odročené na neurčito a dňa 5. 11. 2008 bola vyzvaná právna zástupkyňa sťažovateľa, aby uviedla, či trvá sťažovateľ na návrhu, a 24. 11. 2008 bol osobne sťažovateľ vyzvaný, aby oznámil, či trvá na návrhu, na ustanovení advokáta, prípadne či došlo k mimo súdnej dohode. Dňa 11. 12. 2008 sťažovateľ oznámil, že trvá na návrhu a ustanovení advokáta, k mimo súdnej dohode nedošlo.

Uznesením z 5. 2. 2009 bol sťažovateľovi ustanovený zástupca z radov advokátov JUDr. L. Z. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 12. 3. 2009 a 24. 3. 2009 bolo vytýčené pojednávanie na deň 23. 4. 2009, na ktoré sa sťažovateľ nedostavil a odporca nemal doručenie predvolania vykázané. Pojednávanie bolo odročené na 21. 5. 2009. Pojednávanie 21. 5. 2009, na ktoré sa sťažovateľ nedostavil, a na ktorom uviedla jeho zástupkyňa, že jej nie je známe jeho terajšie bydlisko, bolo ukončené uznesením o zastavení konania. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 30. 6. 2009 potom, čo ho prevzala právna zástupkyňa sťažovateľa a odporca.

Dňa 19. 5. 2010 sťažovateľ dal podnet na mimoriadne dovolanie, ktorému Generálna prokuratúra SR vyhovel a podala dovolanie, o ktorom Najvyšší súd SR rozhodol tak, že

uznesenie o zastavení konania zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Trnava na ďalšie konanie. Uznesenie Najvyššieho súdu SR nadobudlo právoplatnosť 31. 12. 2010 a spisu bola pridelená nová spisová značka 16C/1/2011.

Sudkyňa JUDr. J. H. dňa 15. 2. 2011 vytyčila pojednávanie na deň 22. 3. 2011. Dňa 16. 3. 2011 doručil sťažovateľ súdu žiadosť o zrušenie ustanovenia JUDr. L. Z. a žiadosť o ustanovenie nového zástupcu, a preto pojednávanie z 22. 3. 2011 bolo odročené na neurčito s tým, že sťažovateľ je povinný doložiť doklady o svojom príjme a tlačivo o osobných a majetkových pomeroch. Po doručení týchto dokladov sudkyňa dňa 4. 4. 2011 ustanovila sťažovateľovi zástupcu JUDr. R. P. Po právoplatnosti tohto uznesenia bol dňa 16. 5. 2011 stanovený termín pojednávania na 14. 6. 2011, ktoré bolo pre neprítomnosť účastníkov odročené na neurčito s tým, že spis bol zaslaný na Ústavný súd SR. Po návrate spisu z Ústavného súdu SR bol dňa 21. 7. 2011 stanovený termín pojednávania na 29. 9. 2011 a advokátka sťažovateľa dňa 20. 9. 2011 požiadala o ospravedlnenie neprítomnosti na pojednávaní z dôvodu kolízie pojednávanií. Na pojednávanie sa nikto z účastníkov nedostavil a pojednávanie bolo odročené na neurčito z dôvodu podanej ústavnej sťažnosti...

Sťažovateľ niekoľkokrát zapríčinil odročenie pojednávania tým, že sa na pojednávania bez ospravedlnenia nedostavoval, alebo sa nezdržoval v mieste trvalého pobytu a súd musel vykonávať zisťovanie jeho pobytu. Tiež sa sťažovateľ nedostavil na vyšetrenia znalcom, na ktoré bol predvolávaný. Sťažovateľ a jeho právni zástupcovia nereagovali na výzvy súdu a museli byť opakovane urgovaní na vyjadrenia. Vo veci muselo byť ustanovených niekoľko znalcov. Účastníci niekoľkokrát žiadali o odročenie pojednávania a určenie lehoty na mimosúdnu dohodu, ktorú neuzatvorili. Taktiež odporca sa zdržiaval na neznámom mieste opakovane, preto súd musel zisťovať jeho pobyt niekoľkokrát...

Z vyššie uvedeného vyplýva, že prieťahy v konaní vznikli na strane súdu z dôvodu mimoriadnej pracovnej zaťaženia sudcov a z dôvodu odchodu štyroch vecprejednávajúcich sudcov z Okresného súdu Trnava a na strane účastníkov konania a ich právnych zástupcov z dôvodu mnohonásobného nezúčastnenia sa vytyčených pojednávanií, nereagovaní na výzvy súdu, neoznámene zmeny bydliska a taktiež z dôvodu nutnosti ustanovenia niekoľkých znalcov v konaní.“

Právna zástupkyňa sťažovateľa listom doručeným ústavnému súdu 5. októbra 2011 ústavnému súdu oznámila: „*V právnej veci sťažovateľa L. Š. proti porušovateľovi Okresný súd Trnava, ktorá sťažnosť je vedená na Ústavnom súde SR pod sp. zn. 357/2011, si Vám dovoľujem na základe Vašej výzvy zo dňa 12.09.2011 z výslovnej dispozície môjho mandanta oznámiť, že netrváme na tom, aby sa v tejto právnej veci konalo ústne pojednávanie.*

Zároveň si dovoľujem Ústavný súd SR požiadať o prípadné zaslanie písomného vyjadrenia porušovateľa, ktoré bolo alebo bude v tejto právnej veci doručené Ústavnému súdu SR, aby sťažovateľ k argumentácii porušovateľa mohol zaujať svoje stanovisko.“

Právna zástupkyňa však v stanovenej lehote nevyužila svoje právo, aby zaujala stanovisko k uvedenému vyjadreniu predsedníčky okresného súdu, ktoré jej bolo 10. októbra 2011 zaslané (splnomocneným pracovníkom jej advokátskej kancelárie bolo prevzaté 13. októbra 2011).

Pretože účastníci konania netrvali na ústnom pojednávaní v napadnutej veci, ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 14 C 75/1991, neskôr pod sp. zn. 16 C 1/2011:

Dňa 17. mája 1991 sťažovateľ podal na okresnom súde žalobu „*o náhradu škody z dopravnej nehody*“. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 14 C 75/91

Dňa 14. júna 1991 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol sťažovateľ prítomný. Pojednávanie bolo odročené na 28. jún 1991.

Dňa 28. júna 1991 bolo doručené vyjadrenie odporcu.

Dňa 28. júna 1991 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito.

Dňa 24. júla 1991 okresný súd uznesením sp. zn. 14 C 75/91 ustanovil znalca MUDr. Z., primára chirurgického oddelenia nemocnice v D. a stanovil lehotu na vypracovanie znaleckého posudku 1 mesiac.

Dňa 27. augusta 1991 znalec oznámil, že posúdenie trvalých následkov po poranení očí sťažovateľa patrí do pôsobnosti znalca z odboru očné lekárstva.

Dňa 9. septembra 1991 okresný súd uznesením sp. zn. 14 C 75/91 ustanovil za znalca z odboru očné lekárstvo MUDr. L. K. Žalovaného zaviazal zaplatiť 700 Sk ako preddavok na trovy, a stanovil lehotu na vypracovanie posudku 30 dní.

Dňa 16. septembra 1991 sa odporca odvolal proti uzneseniu z 9. septembra 1991.

Dňa 4. februára 1992 bol spis doručený Krajskému súdu v Bratislave (sp. zn. 8 C 34/92).

Dňa 31. marca 1992 krajský súd uznesením sp. zn. 8 Co 34/92 odvolanie žalovaného odmietol.

Dňa 5. mája 1992 bol spis doručený okresnému súdu.

Dňa 26. mája 1992 okresný súd zaslal spis znalcovi.

Dňa 24. júla 1992 sa vrátil spis okresnému súdu, adresát si ho v stanovenej dobe nevyžiadal.

Dňa 5. augusta 1992 bol spis opäť zaslaný znalcovi.

Dňa 14. septembra 1992 bol spis vrátený okresnému súdu, adresát si ho v stanovenej dobe nevyžiadal.

Dňa 16. septembra 1992 bol spis opäť zaslaný znalcovi.

Dňa 23. septembra 1992 bol spis vrátený okresnému súdu, adresát si ho v stanovenej dobe nevyžiadal.

Dňa 25. septembra 1992 bol spis opäť zaslaný znalcovi.

Dňa 13. novembra 1992 úradný záznam: manželka znalca oznámila, že jej manžel, MUDr. K., zomrel...

Dňa 4. februára 1993 – úprava: zaslať spis dožiadanému súdu – Obvodný súd Bratislava II – na predvolanie znalkyne pre účely prevzatia spisu a doručiť účastníkom uznesenie, ktorým bola ustanovená znalkyňa MUDr. B. S.

Dňa 17. februára 1993 sa zásielka vrátila späť s poznámkou od MUDr. S., že je už rok na dôchodku a nepracuje.

Dňa 18. marca 1993 okresný súd požiadal Obvodný súd Bratislava II o vrátenie spisu.

Dňa 6. apríla 1993 bol vrátený spis okresnému súdu.

Bez dátumu – okresný súd uznesením sp. zn. 14 C 75/91 ustanovil za znalca MUDr. M. I. (dátum na úprave pre kanceláriu je 31. máj 1993).

Dňa 28. júla 1993 MUDr. I. oznámil, že na uznesení okresného súdu nie je dátum, na spis čakal viac ako mesiac, preto stanovený termín nemôže dodržať.

Dňa 3. decembra 1993 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom sťažovateľ ani žalovaný neboli prítomní. Bolo odročené na neurčito.

Dňa 23. februára 1994 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom sťažovateľ bol prítomný. Okresný súd uznesením nepripustil zmenu návrhu. Pojednávanie bolo odročené na 20. apríl 1994.

Dňa 22. apríla 1994 sťažovateľ doručil zmenu návrhu.

Dňa 18. apríla 1994 žalovaný doručil vyjadrenie k zmene návrhu, ktorý predložil sťažovateľ na pojednávaní.

Dňa 20. apríla 1994 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom sťažovateľ bol prítomný. Bolo odročené na neurčito.

Dňa 31. mája 1994 okresný súd uznesením priznal odmenu znalcovi.

Dňa 2. augusta 1994 bol okresnému súdu zaslaný prípis od MUDr. I.

Dňa 14. októbra 1994 bol doručený znalecký posudok.

Dňa 27. septembra 1994 bol spis zaslaný MUDr. I.

Dňa 17. októbra 1994 predseda okresného súdu požiadal MUDr. I. o vypracovanie doplnku k znaleckému posudku.

Dňa 11. novembra 1994 MUDr. I. doručil doplnok k znaleckému posudku.

Dňa 18. januára 1995 bolo doručené vyjadrenie žalovaného.

Dňa 18. januára 1996 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom sťažovateľ bol prítomný. Bol vyhlásený rozsudok; súd návrh zamietol.

Dňa 10. marca 1996 sťažovateľ doručil blanketárne odvolanie.

Dňa 3. apríla 1996 sťažovateľ doplnil odvolanie.

Dňa 2. mája 1996 okresný súd uznesením priznal znalcovi znalečné za doplnenie znaleckého posudku.

Dňa 15. mája 1996 bol spis doručený Krajskému súdu v Bratislave, kde bol zaevidovaný pod sp. zn. 11 Co 220/95.

Dňa 17. mája 1996 bolo doručené vyjadrenie odporcu k odvolaniu sťažovateľa.

Dňa 22. mája 1996 sťažovateľ ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní nariadenom na 22. máj 1996 z dôvodu dovolenky jeho právneho zástupcu.

Dňa 22. mája 1996 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom sťažovateľ nebol prítomný. Krajský súd uznesením sp. zn. 11 Co 220/95 zrušil uznesenie súdu 1. stupňa a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Dňa 12. júla 1996 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 11. septembra 1996 okresný súd vyzval na doplnenie údajov MUDr. I.

Dňa 2. októbra 1996 MUDr. I. oznámil, že sa vzdal funkcie súdneho znalca.

Dňa 10. decembra 1996 okresný súd uznesením ustanovil znalca z odboru oftalmológie MUDr. Z. (znalcovi bolo expedované až 5. mája 1997).

Dňa 13. decembra 1996 okresný súd vyzval sťažovateľa na doručenie zdravotnej dokumentácie.

Dňa 27. januára 1997 právny zástupca oznámil okresnému súdu zmenu adresy sťažovateľa.

Dňa 4. februára 1997 doručil sťažovateľ zdravotnú dokumentáciu.

Dňa 22. mája 1997 bol spis zaslaný znalcovi.

Dňa 18. augusta 1997 znalec oznámil, že sťažovateľa musí vyšetrit', pričom pozvánka na vyšetrenie zaslaná na jeho adresu uvedenú v uznesení sa mu vrátila s poznámkou adresát neznámy.

Dňa 4. februára 1998 znalec doručil znalecký posudok.

Dňa 17. februára 1998 okresný súd uznesením priznal znalečné znalcovi.

Dňa 1. júla 1998 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol sťažovateľ prítomný. Pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že účastníci sa pokúsia o dohodu. Lehota nebola stanovená.

Dňa 16. októbra 1998 konajúca sudkyňa vyzvala právneho zástupcu sťažovateľa, aby oznámil, či došlo k mimosúdnej dohode.

Dňa 8. októbra 1998 žalovaný doručil vyjadrenie k výsledkom doteraz vykonaného dokazovania.

Dňa 12. apríla 1999 konajúca sudkyňa zaslala vyjadrenie žalovaného právneho zástupcovi sťažovateľa s tým, aby sa k nemu vyjadril v lehote 14 dní.

Dňa 6. júla 1999 sudkyňa urgovala právneho zástupcu sťažovateľa na splnenie výzvy z 12. apríla 1999 pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty.

Dňa 12. júla 1999 sťažovateľ doručil vyjadrenie.

Dňa 23. júna 2000 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol sťažovateľ prítomný. Bolo odročené na neurčito.

Dňa 12. júna 2001 sudkyňa vyzvala právneho zástupcu sťažovateľa, aby sa vyjadril k námietke premlčania nárokov, ktorú vzniesol žalovaný vo vyjadrení z 8. októbra 1998. Lehota nebola stanovená.

Dňa 22. augusta 2001 opatrením predsedníčky okresného súdu bola vec pridelená sudkyňi JUDr. M.

Dňa 5. septembra 2001 konajúca sudkyňa vyzvala právneho zástupcu sťažovateľa, aby sa vyjadril k námietke premlčania nárokov, ktorú vzniesol žalovaný vo vyjadrení z 8. októbra 1998, a aby presne špecifikoval nároky sťažovateľa. Lehota nebola stanovená.

Dňa 28. marca 2002 opatrením predsedníčky okresného súdu bola vec pridelená sudkyňi Mgr. M. z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti sudkyne M.

Bez dátumu (úprava kancelárii je z 26. marca 2004) – výzva sťažovateľovi, aby v lehote 7 dní oznámil, či trvá na návrhu alebo či došlo medzi účastníkmi k dohode.

Dňa 7. apríla 2004 sťažovateľ oznámil, že trvá na návrhu.

Bez dátumu (úprava kancelárii je z 15. apríla 2004) – okresný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa, aby v lehote 14 dní oznámil, či naďalej zastupuje sťažovateľa, a ak áno, aby sa vyjadril k vyjadreniu právneho zástupcu odporcu zo 7. októbra 1998.

Dňa 21. apríla 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol sťažovateľ prítomný a žalovaný nebol prítomný. Pojednávanie bolo odročené na neurčito.

Dňa 23. apríla 2006 právny zástupca sťažovateľa, JUDr. F. Č., oznámil, že sťažovateľ už nezastupuje.

Bez dátumu – okresný súd vyzval JUDr. C., aby oznámil, či naďalej zastupuje žalovaného a kde sa odporca zdržuje a tiež či nedošlo k mimosúdnej dohode. Lehota nebola stanovená.

Dňa 27. apríla 2006 právny zástupca žalovaného oznámil, že odporcu už nezastupuje a nie je mu známe, kde sa tento nachádza.

Bez dátumu (úprava je z 26. júna 2006) – okresný súd požiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru T. o zistenie, či sa žalovaný nachádza v mieste trvalého bydliska.

Dňa 12. júla 2006 Obvodné oddelenie Policajného zboru T. oznámilo, že Ing. M. sa zdržiava na adrese trvalého bydliska.

Bez dátumu (na úprave pre kanceláriu je dátum 2. august 2006) – okresný súd požiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru T. o doručenie predvolania na pojednávanie žalovanému.

Dňa 2. augusta 2006 Obvodné oddelenie Policajného zboru T. oznámilo súdu, že zásielku doručili do vlastných rúk žalovaného.

Dňa 13. septembra 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol sťažovateľ prítomný. Pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že bude rozhodnuté o sťažovateľovej žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu.

Bez dátumu (na úprave je dátum 17. október 2006) – okresný súd vyzval sťažovateľa, aby v lehote 8 dní doručil vyplnené tlačivo o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch.

Dňa 26. októbra 2006 sťažovateľ doručil vyplnené tlačivo.

Dňa 2. novembra 2006 okresný súd uznesením ustanovil sťažovateľovi právneho zástupcu – advokátku JUDr. A. V. (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 28. novembra 2006).

Dňa 19. februára 2007 advokátka JUDr. V. požiadala o zrušenie uznesenia z 2. novembra 2006 s odôvodnením, že so žalovaným je v priateľskom vzťahu.

Dňa 21. februára 2007 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom účastníci neboli prítomní, bola prítomná len právna zástupkyňa sťažovateľa. Pojednávanie bolo odročené na lehotu 1 mesiac z dôvodu možnej mimosúdnej dohody.

Dňa 16. mája 2007 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom účastníci neboli prítomní. Pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že právna zástupkyňa sťažovateľa v lehote 1 mesiac oznámi, či nedošlo k mimosúdnej dohode.

Bez dátumu (úprava je z 10. júla 2007) – okresný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa, aby v lehote 7 dní oznámila, či nedošlo k mimosúdnej dohode.

Dňa 24. októbra 2007 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol sťažovateľ prítomný. Bolo odročené na 12. december 2007 a žalovaný bude predvolaný pod hrozbou poriadkovej pokuty.

Dňa 10. decembra 2007 právna zástupkyňa sťažovateľa oznámila, že na pojednávanie určené na 12. december 2007 sa nedostaví z dôvodu práceneschopnosti.

Dňa 12. decembra 2007 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom účastníci neboli prítomní. Bolo odročené na neurčito s tým, že bude požiadaný Obecný úrad B., aby oznámil, či sa žalovaný zdržiava na adrese trvalého bydliska.

Dňa 28. decembra 2007 (a súčasne je tu prezentačná pečiatka 8. januára 2008) bolo doručené vyjadrenie Obecného úradu B., ktorý oznámil, že žalovaný má naďalej adresu trvalého pobytu v obci.

Dňa 4. februára 2008 bola vec pridelená sudcovi B.

Dňa 28. februára 2008 Obvodné oddelenie Policajného zboru T. oznámilo, že zásielka (predvolanie na pojednávanie) bola doručená žalovanému do vlastných rúk.

Dňa 6. marca 2008 bol spísaný úradný záznam, v ktorom sa uvádza, že sudca B. oznámil zrušenie všetkých svojich termínov nariadených na 10. marec 2008 z dôvodu jeho odchodu z tohto súdu. Žalovanému sa zrušenie termínu nepodarilo oznámiť.

Dňa 25. marca 2008 bola vec pridelená sudkyňi JUDr. J. H.

Dňa 28. apríla 2008 konajúca sudkyňa požiadala súdnu doručovateľku o doručenie písomnosti žalovaného.

Dňa 27. mája 2008 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom účastníci boli prítomní. Bolo odročené na neurčito s tým, že účastníkom bude poskytnutá lehota na prípadné mimosúdne vyrovnanie a zároveň bude sťažovateľovi ustanovený nový advokát.

Dňa 10. novembra 2008 konajúca sudkyňa vyzvala právnu zástupkyňu sťažovateľa, aby sa v lehote 5 dní vyjadrila, či trvá na návrhu.

Dňa 20. novembra 2008 JUDr. V. požiadala o oslobodenie od obhajoby.

Dňa 27. novembra 2008 konajúca sudkyňa vyzvala sťažovateľa, aby v lehote 10 dní oznámil, či trvá na ustanovení advokáta.

Dňa 11. decembra 2008 sťažovateľ oznámil, že trvá na návrhu, žiada ustanoviť advokáta a k mimosúdnej dohode nedošlo.

Dňa 5. februára 2009 okresný súd uznesením sp. zn. 14 C 75/1991 odvolal JUDr. V. a ustanovil JUDr. Z. za zástupcu v označenom konaní (právoplatnosť nadobudlo 12. marca 2009).

Dňa 23. apríla 2009 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom nebol sťažovateľ prítomný, prítomná bola len jeho právna zástupkyňa. Bolo odročené na 21. máj 2009 s tým, že sťažovateľ do termínu pojednávania oznámi, či trvá na návrhu, a ak áno, vyčíslí a zdokladuje požadovaný nárok. Žalovaný mal byť predvolaný pod hrozbou poriadkovej pokuty.

Dňa 24. apríla 2009 okresný súd požiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru T. o doručenie predvolania na pojednávanie žalovanému.

Dňa 21. mája 2009 Obvodné oddelenie Policajného zboru T. oznámilo, že žalovaný sa už na adrese trvalého pobytu nezdržiava.

Dňa 21. mája 2009 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré sa sťažovateľ nezúčastnil, prítomná bola len jeho právna zástupkyňa. Okresný súd uznesením konanie zastavil (právoplatnosť nadobudlo 30. júna 2009).

Dňa 10. mája 2010 sťažovateľ udelil plnú moc Mgr. P. S.

Dňa 19. mája 2010 sťažovateľ doručil podnet na podanie mimoriadneho dovolania.

Dňa 25. júna 2010 Generálna prokuratúra Slovenskej republiky doručila Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) mimoriadne dovolanie.

Dňa 16. decembra 2010 najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 M Cdo 10/2010 zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 14 C 75/1991-265 a vec mu vrátil na ďalšie konanie (právoplatnosť nadobudlo 30. decembra 2010).

Dňa 25. januára 2011 bol spis doručený okresnému súdu; ďalej bol vedený pod sp. zn. 16 C 1/2011.

Dňa 7. marca 2011 sťažovateľ udelil plnú moc Mgr. A. S.

Dňa 16. marca 2011 sťažovateľ doručil žiadosť o zrušenie ustanovenia JUDr. Z. a ustanovenie nového zástupcu z radov advokátov.

Dňa 22. marca 2011 sa uskutočnilo pojednávanie, ktorého sa sťažovateľ zúčastnil; žalovaný prítomný nebol. Bolo odročené s tým, že sťažovateľ v lehote 10 dní predloží doklad o osobných a majetkových pomeroch.

Dňa 31. marca 2011 sťažovateľ doručil doklad o svojich majetkových pomeroch.

Dňa 4. apríla 2011 okresný súd uznesením č. k. 16 C 1/2011-293 ustanovil sťažovateľovi zástupcu – advokátku JUDr. R. P.

Dňa 14. júna 2011 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom sťažovateľ nebol prítomný, prítomná bola jeho právna zástupkyňa. Odporca prítomný nebol. Pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že spis bude zapožičaný ústavnému súdu.

Dňa 13. júla 2011 ústavný súd zaslal spis okresnému súdu.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 75/1991, neskôr pod sp. zn. 16 C 1/2011 dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania, hoci konanie možno považovať za fakticky zložitú (ide o náhradu škody spôsobenú dopravnou nehodou) nebola závislá od zložitosti veci.

2. Z hľadiska hodnotenia správania sťažovateľa je potrebné uviesť, že zo 17 nariadených pojednávaní sa sťažovateľ osobne zúčastnil na desiatich. Na dvoch nebol prítomný ani on ani jeho právna zástupkyňa a na ostatných bola prítomná jeho právna zástupkyňa. Ústavný súd neprisvedčil okresnému súdu, že na pried'ahoch v konaní mal podiel aj sťažovateľ v tom, že nepreberal zásielky. Naopak, prekážky v doručovaní písomností sťažovateľovi, na ktoré poukázal okresný súd a ktoré mali byť pripočítané na jeho ľarchu, treba pripočítať konajúcemu súdu, ktorý pri doručovaní postupoval povrchno, pretože napriek tomu, že žalobca zmenu adresy súdu oznámil, tento aj naďalej doručoval písomnosti na pôvodnú adresu.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a predovšetkým poukazuje na to, že 20-ročné trvanie preskúmaného konania je už samo osebe najmä vzhľadom na povahu veci ničím neospravedlniteľné.

Na základe prehľadu úkonov okresného súdu ústavný súd konštatuje, že takmer celý priebeh konania je poznačený neefektívnosťou jeho postupu (napr. okresný súd ustanovil súdneho znalca bez toho, aby si vopred zistil jeho špecializáciu, po jeho námietke musel ustanoviť iného; okresný súd tiež ustanovil znalca, ktorý zomrel ešte dva roky pred tým, ako ho okresný súd ustanovil, po ustanovení nežijúceho znalca sa mu potom ešte rok pokúšal doručiť spisový materiál! Okresný súd napokon ustanovil znalkyňu, ktorá už rok bola v dôchodku a nepracovala; okresný súd tiež ukladal účastníkom povinnosti bez toho, aby na ich splnenie limitoval lehotu, opakovane odročoval pojednávanie pre účely mimosúdnej dohody, hoci účastníci k nej nikdy nedospeli...). Popísaný neefektívny postup okresného súdu mal rozhodujúci vplyv na doterajšiu dĺžku sporu. Okrem toho sa vyskytli aj väčšie obdobia – 31 mesiacov (od 5. septembra 2001 do 21. apríla 2006) a 9 mesiacov od 27. mája 2008 do 5. februára 2009, v ktorých bol okresný súd absolútne nečinný.

Uvedený postup okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľný, pretože dlhodobo nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako účastník konania počas súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Uvedený postup okresného súdu aj s obdobím jeho nečinnosti bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné pried'ahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu

netolerovateľné, pretože už hraničia s odmietnutím spravodlivosti (denegatio iustitiae). K uvedenej nečinnosti, a teda k prieťahom, pritom nedošlo v dôsledku zložitosti vecí ani správania účastníkov, ale v dôsledku postupu okresného súdu. Skutočnosť, že podľa vyjadrenia okresného súdu „*prieťahy v konaní vznikli na strane súdu z dôvodu mimoriadnej pracovnej zaťaženia sudcov a z dôvodu odchodu štyroch vec prejednávajúcich sudcov z Okresného súdu Trnava a na strane účastníkov konania a ich právnych zástupcov z dôvodu mnohonásobného nezúčastnenia sa vytýčených pojednávaní, nereagovaní na výzvy súdu, neoznámenia zmeny bydliska a taktiež z dôvodu nutnosti ustanovenia niekoľkých znalcov v konaní*“, nebolo možné akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prieťahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na objektívne možnosti príslušných súdov (I. ÚS 119/03).

Na základe uvedeného dospel ústavný súd k záveru o porušení základného práva a práva sťažovateľa zaručených čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľom ústavný súd okrem výroku o porušení citovaných článkov ústavy a dohovoru v bode 2 výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume po 40 000 €.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, najmä na povahu napadnutého konania, ale aj na jeho podiel na prietáchoch v konaní považuje za primerané v sume 7 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia. Sťažovateľ si v sťažnosti uplatnil trovy právneho zastúpenia v sume 1 027,24 €.

Ústavný súd priznal úhradu za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách

a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2011 patrí odmena v sume dvakrát po 123,50 € a režijný paušál dvakrát po 7,41 €. Trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 261,82 €.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. decembra 2011